

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

21 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către avocatul Crivenco Roman în numele inculpatei Petică Liliana și de către inculpatul Mamulat Pavel, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2020 și sentinței Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari din 13 ianuarie 2020, în cauza penală în privința lui,

Petică Liliana xxxxxxxx, născută
la xxxxxxxx, domiciliată în satul xxxxxxxx.

Mamulat Pavel xxxxxxxx născut
la xxxxxxxx, domiciliat în satul xxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 05 octombrie 2017 – 13 ianuarie 2020;

Instanța de apel: 03 februarie 2020 – 06 octombrie 2020;

Instanța de recurs: 16 decembrie 2020 – 21 februarie 2022.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni (sediul Dubăsari) din 13 ianuarie 2020:

Petică Liliana a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art.213 lit. b) Cod penal, fără a i se stabili pedeapsă pe motivul expirării termenului de prescripție.

Mamulat Pavel a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.213 lit. b) Cod penal, fără a i se stabili pedeapsă pe motivul expirării termenului de prescripție.

S-a încasat solidar din contul lui Petică Liliana și Mamulat Pavel în beneficiul statului cheltuieli judiciare în sumă de 1 942 (una mie nouă sute patruzeci și doi) lei.

Prin aceeași sentință Mancenco Andrei, Jovmir Leonid și Tocarciuc Ion au fost achitați de sub învinuirea adusă de comitere a infracțiunii prevăzute

de art.213 lit. b) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Recurs ordinar fiind înaintat doar în privința Lilianeii Petică și Mamulat Pavel.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, **Petică Liliana**, activând în cadrul OMF Pîrîta, la 01.08.2014, aproximativ la ora 09³⁰, aflându-se în sediul OMF Pîrîta, situat în xxxxxx exercitând potrivit contractului individual de muncă nr. 23 din 01.09.2009 funcția de medic de familie, acționând potrivit fișei de post aprobate la 02.03.2014, iar potrivit art. 14 alin. (3) al Legii ocrotirii sănătății din 28.03.1995, purtând răspundere pentru incompetența profesională și încălcarea obligațiilor profesionale, conform legislației în vigoare, a consultat pacienta XXXXXXXXXXXXXXXX, care era bolnavă, avînd febră și dureri la gât. La examinarea copilului XXXXXXXXXXXXXXXX s-a stabilit, că ea avea temperatura de 37,5°, combustii în regiunea umărului drept în faza de cicatrizare, fiindu-i stabilită diagnoza amigdalită catarală medicul numit prescriindu-i tratamentul medical.

În cadrul examinării medicale Petică Liliana încălcând standardele medicale de diagnostic și tratament: standardul 1.4.3. "Gastroenterologie pediatrică", standardul 1.4.4. "Maladii infecțioase copii", standardul 1.4.7. "Pneumologie pediatrică", toate aprobate prin ordinul nr. 235 a Ministrului Sănătății, din neglijență a examinat superficial pacienta XXXXXXXXXXXXXXXX neindicând starea generală a copilului, frecvența respirațiilor și a bătăilor cordului, nu a examinat abdomenul; tratamentul prescris cu soluția amoxicilină în 2 prize fiind inadecvat, reieșind din starea generală relativ satisfăcătoare a copilului.

La momentul examinării medicale ale medicului Petică Liliana ultima nu a spitalizat minora XXXXXXXXXXXXXXXX fără a fi determinat un refuz din partea părintelui ce însoțea copilul. Potrivit raportului de expertiză nr.127 din 22.02.2017, s-a stabilit că conform consemnărilor din carnetul de dezvoltare al copilului XXXXXXXXXXXXXXXX, la 01.08.2014, ea a fost consultată de către medicul de familie Petică Liliana. În cadrul examenului medical menționat, medicul respectiv a admis următoarele deficiențe: examenul obiectiv este efectuat superficial: nu se indică starea generală a copilului, frecvența respirațiilor și a bătăilor cordului, nu a fost examinat abdomenul; tratamentul prescris corespunde diagnosticului stabilit - „Amigdalită catarală”, dar inadecvat, reieșind din starea generală relativ satisfăcătoare a copilului; lipsește semnătura mamei referitor la refuzul de spitalizare a copilului și nu este clar de ce nu au fost consemnate dereglările intestinale (diareea), acute relatate de mamă la spitalizarea copilului din 02.08.2014. Neajunsurile admise de către medicul Petică Liliana în acordarea asistenței medicale copilului XXXXXXXXXXXXXXXX la 01.08.2014, nu sunt în corelație directă cu decesul pacientei, dar se constată o legătură indirectă de cauzalitate: un examen clinic

efectuat obiectiv și amănunțit, urmat de o spitalizare oportună a pacientei, măreau cu mult posibilitatea de supraviețuire a bolnavei.

În rezultatul acțiunilor medicului Petică Liliana, care a acordat asistență medicală cu grave încălcări a standardelor medicale indicate supra, dar și a lucrători medicali care au acordat asistență medicală ulterior în perioada de timp 01.08.2014 - 02.08.2014 la pacienta XXXXXXXXXXXXXXXX a evaluat infecția cu rota virus, manifestată prin gastroenterocolită acută și dezvoltare ulterioare a meningitei, miocarditei, pneumoniei intersiționale, hepatitei microfocale, complicată cu șocul toxico-infecțios care au dus la decesul copilului.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 357 din 25.02.2015 s-a stabilit: moartea copilului XXXXXXXXXXXXXXXX a survenit în rezultatul infecției cu rota virus, manifestată prin gastroenterocolită acută cu deshidratare și dezvoltare ulterioare a meningitei, miocarditei, pneumoniei intersiționale, hepatitei microfocale, complicată cu șocul toxico-infecțios, confirmat prin modificările patologice respective, depistate la autopsie, adevărate histopatologic.

Prin aceeași sentință, prima instanță a constatat că **Mamulat Pavel**, activând în cadrul stației AMU Coșnița, la 01.08.2014, aproximativ la ora 21⁴⁵, aflându-se la domiciliul lui XXXXXXXXXXXXXXXX situat în XXXXXXXX care a solicitat ambulanța pentru acordarea asistenței medicale urgente, exercitând potrivit contractului individual de muncă nr. XXXXXXXX, funcția de medic, acționând potrivit fișei de post aprobate la 16.03.2013 și potrivit art. 14 alin. (3) al Legii ocrotirii sănătății din 28.03.1995, purtând răspundere pentru incompetența profesională și încălcarea obligațiilor profesionale, conform legislației în vigoare, a consultat pacienta XXXXXXXXXXXXXXXX, care a fost diagnosticată de către medicul numit - „IRVA. Amigdalită catarală”.

La examinarea copilului XXXXXXXXXXXXXXXX medicul Mamulat Pavel a examinat-o superficial nedeterminând toate simptomele și toate acuzele, în pofida faptului că copilul era bolnav deja timp de 2 zile, iar tratamentului prescris anterior nu ameliora starea generală.

În cadrul examinării medicale Mamulat Pavel încălcând standardele medicale de diagnostic și tratament: standardul 1.4.3 "Gastroenterologie pediatrică", standardul 1.4.4 "Maladii infecțioase copii", standardul 1.4.7. "Pneumologie pediatrică", toate aprobate prin ordinul nr. 235 a Ministrului Sănătății, din neglijență a examinat superficial pacienta XXXXXXXXXXXXXXXX, neindicând starea generală a copilului.

La momentul examinării medicul Mamulat Pavel nu a spitalizat minora XXXXXXXXXXXXXXXX care avînd în vedere starea copilului și dinamica stării sănătății a fost o decizie greșită.

Potrivit raportului de expertiză nr.127 din 22.02.2017, sa stabilit că: Asistența medicală urgentă acordată copilului XXXXXXXX la 01.08.2014 (ora 21⁴⁶) de către echipa în componența medicului Mamulat P. și a felcerului Tabacova I. a avut următoarele lacune: examenul obiectiv nu conține datele

necesare: lipsesc acuzele despre dereglările intestinale, dar în datele obiective adăugătoare se menționează „Semne de deshidratare absente!"; necătând la faptul, că copilul era bolnav deja timp de 2 zile, și în pofida tratamentului prescris starea generală era fără ameliorare, s-a luat decizia greșită de a nu spitaliza pacienta. Deficiențele constatate în asistența medicală urgentă nu au influențat în mod direct decesul copilului xxxxxxxx, dar în mod indirect: spitalizarea oportună a copilului, urmată de un diagnostic clinic corect și o asistență medicală adecvată măreau cu mult șansa de supraviețuire a pacientei.

În rezultatul acțiunilor medicului Mamulat Pavel, care a acordat asistență medicală cu grave încălcări a standardelor medicale indicate supra, dar și a lucrători medicali care au acordat asistență medicală ulterior la pacienta xxxxxxxxxxxxxx a evaluat infecția cu rota virus, manifestată prin gastroenterocolită acute și dezvoltare ulterioare a meningitei, miocarditei, pneumoniei intersiționale, hepatitei microfocale, complicată cu șocul toxico-infecțios care au dus la decesul copilului.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 357 din 25.02.2015 s-a stabilit: moartea copilului xxxxxxxxxxxxxx a survenit în rezultatul infecției cu rota virus, manifestată prin gastroenterocolită acute cu deshidratare și dezvoltare ulterioare a meningitei, miocarditei, pneumoniei intersiționale, hepatitei microfocale, complicată cu șocul toxico-infecțios, confirmat prin modificările patologice respective, depistate la autopsie, adevărate histopatologic.

Acțiunile lui Petică Liliana și Mamulat Pavel, au fost încadrate conform prevederile art. 213 lit. b) Cod penal – *încălcarea din neglijență de către medic a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale, care a cauzat decesul pacientului.*

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către:

- Avocatul Crivenco Roman, în numele inculpatei Petică Liliana, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului prevăzut pentru prima instanță, privind achitarea inculpatei Petică Liliana de învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute de art.213 lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta de care este învinuită nu există.

- Avocatul Domete Marin, în numele inculpatul Mamulat Pavel, prin care a solicitat casarea sentinței în partea condamnării lui Mamulat Pavel și pronunțarea unei hotărâri de achitare a cet. Mamulat Pavel.

3.1 În motivare avocatul Crivenco Roman, în numele inculpatei Petică Liliana a indicat că:

- prima instanță referitor la faptul comunicării sau necomunicării Liliane Petică de către xxxxxxxxxxxxxx a simptomelor de vomă și diaree pe care le avea sau nu le avea copilul decedat, s-a bazat pe presupuneri și nu face trimitere la probe concrete, or argumentarea se reduce la diligența unui părinte care în mod normal ar face acest lucru, însă nu a fost constatat prin

probe veridice și suficiente că copilul până la consultul medicului Petică Liliana a avut vomă și diaree, despre acestea fiind indicat deja la data de 01.08.2014;

- în opinia părții apelante declarațiile date în instanța de judecată, cel puțin parțial, sunt criticabile, deoarece e posibil ca aceste simptome de vomă și diaree să fi apărut anterior consultului medicului Petică Liliana la data de 01.08.2014 (deși acest fapt este contrazis de declarațiile părinților) însă nu poate fi acceptat faptul că ele au fost comunicate Liliane Petică, deoarece în caz contrar aceste acuze erau indicate în cartelă și în mod obligatoriu medicul ar fi încercat cel puțin să stabilească o altă diagnoză, or voma și diareea nu sunt simptome specifice anginei, iar medicul Petică Liliana nu avea cum să treacă cu vederea existența acestora reieșind din calificarea și stagiul pe care îl are în profesia de medic;

- apărarea critică și argumentările primei instanțe referitor la explicațiile Ludmillei Papuc, invocând în acest sens că judecătorul nu a ținut cont de principiul nemijlocirii prevăzut de art. 314 alin. (1) Cod de procedură penală, or Papuc Ludmila nu a fost audiată în instanța de judecată, respectiv acestea nu constituie probe și contravine prevederilor art.93 Codul de procedură penală;

- rapoartele de expertiză întocmite pe dosar se contrazic referitor la cauza decesului. Conform Raportului de expertiză nr. 357 din 25.02.2015 (răspunsul la întrebarea nr. 1) cauza decesului a fost identificată ca infecția cu rota virus, iar conform prevederilor Raportului de expertiză nr. 127 din 22.02.2017 (răspunsul la întrebarea nr.29, 30) este menționat că diagnosticul cu infecția cu rota virus nu a fost confirmat în modul convenit, adică prin investigații virusologice;

- în speță, nu este demonstrată legătura cauzală dintre acțiunile/inacțiunile Liliane Petică și decesul XXXXXXXXXXXXXXX, iar principala dovadă a acestei legături cauzale o pot determina doar medicii legiști specializați în asemenea cazuri în temeiul unui raport de expertiză, însă din rapoartele de expertiză existente la dosar rezultă că vina exclusivă a Liliane Petică sau colectivă a unora sau la toți inculpații nu a putut fi stabilită, or nu s-a menționat că din cauza unei sau altei acțiuni/inacțiuni a medicilor, copilul XXXXXXXXXXXXXXX ar fi decedat;

- s-a operat cu formulări concrete că nu există legătură directă dintre acțiunile/inacțiunile Liliane Petică și decesul copilului;

- în baza concluziilor rapoartelor de expertiză, privite în ansamblu cu constatările privitoare la simptomele descrise medicului Petică Liliana de către XXXXXXXXXXXXXXX și XXXXXXXXXXXXXXX la data de 01.08.2019, rezultă că în acțiunile/inacțiunile Liliane Petică nu se regăsesc elementele componente de infracțiune imputate, nu există fapta prejudiciabilă și prin urmare nu poate exista și legătură cauzală, și respectiv sentința urmează a fi casată în partea condamnării acesteia, din motiv că nu există faptul infracțiunii.

3.2 În argumentarea poziției, avocatul Domete Marin, în numele inculpatul Mamulat Pavel a indicat că:

- prima instanță a ignorat atât constatările raportului de expertiză nr.127 din 22.02.2017 privind stabilirea corectă a diagnozei „IRVA. Amigdalită catarală”, și prescrierea corectă a tratamentului;

- instanța a ignorat declarațiile martorului expert judiciar medic legist, Cuvșinov Ion și Dolghier Lidia, care au declarat că echipa de medici care a acordat asistență medicală la etapa prespitalicească, și anume Mamulat Pavel, era în imposibilitate să determine diagnosticul privind infecția cu rota virus, care urma a fi diagnosticată și putea fi diagnosticată doar în condiții de laborator;

- critică concluziile primei instanțe privind aprecierea critică, fără careva suport probator, a declarațiilor martorului Tabacova Irina, care a indicat că au întrebat (adică Mamulat Pavel și Tabacova Irina), dacă copilul are diaree, dar părinții nu au spus nimic”, or aceste declarații ale martorului Tabacova Irina, precum și Mamulat Pavel, sunt susținute de conținutul fișei de solicitare, în care sunt indicate acuzele primare, comunicate de părinți serviciului dispecerat „903”, la solicitarea intervenției echipei de Asistență Medicală Urgentă la etapa de pre spital, unde nu sunt indicate acuze cum ar fi „vomă” și „diaree”;

- consideră că medicul Mamulat Pavel a acordat volumul integral necesar a asistentei medicale urgente la etapa de pre spital, fapt ignorat contrar materialelor dosarului, de prima instanță;

- prima instanță nu a făcut trimitere la nici un act normativ care să stabilească responsabilitatea lui Mamulat Pavel, precum și, a omis să indice actul normativ care ar prevedea expres că Mamulat Pavel comporta obligația de spitalizare a pacientului, acesta fiind doar o preconcepție a instanței.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2020, a fost respins apelul avocatului Crivenco Roman, în numele inculpatei Petică Liliana, și apelul avocatului Domete Marin, în numele inculpatului Mamulat Pavel, și menținută sentința Judecătoriei Criuleni (sediul Dubăsari) din 13 ianuarie 2020, fără modificări.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță, la pronunțarea sentinței corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpații Petică Liliana și Mamulat Pavel au săvârșit infracțiunea imputată lor. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

În continuare a reținut că, aceste probe, documente, coroborează cu declarațiile succesului victimei, cu concluziile rapoartelor de expertiză

judiciară nr.357 din 25.02.2015 și nr.127 din 22.02.2017, inclusiv cu declarațiile martorilor, a expertului Cuvșinov Ion, și confirmă, cu certitudine, vina inculpaților Petică Liliana și Mamulat Pavel privitor la încălcarea din neglijență a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale și care combat argumentele indicate de apelanți precum că acțiunile inculpaților Petică Liliana și Mamulat Pavel nu constituie infracțiune.

Instanța de apel analizând poziția părții apărării în interesele inculpatei Petică Liliana și probele invocate în susținerea acesteia, a apreciat ca fiind una contradictorie, or, deși în motivarea cererii de apel, avocatul în interesele inculpatei Petică Liliana invocă critici asupra rapoartelor de expertiză judiciară medico-legală, în cadrul ședinței de judecată, apelanții le invocă în susținerea poziției de apărare. Însă, necătând la poziția contradictorie a acestora, instanța de apel a menționat, referitor la alegațiile avocatului în interesele inculpatei asupra rapoartelor de expertiză judiciară medico-legală menționate pretinzând că acestea ar consemna concluzii contradictorii referitor la cauza decesului victimei, că în speță, obiect al examinării îl constituie faptul dacă inculpații au admis neglijență la consultul medical al copilului XXXXXXXXXXXXXXX și nu cauza decesului acesteia.

A remarcat la caz, că anume prin concluziile consemnate în rapoartele de expertiză judiciară medico-legală nr.357 din 25.02.2015 și 127 din 22.02.2017, se demonstrează că deficiențele admise de inculpați (medici) la completarea fișei medicale a copilului și a atitudinii neglijente asupra circumstanțelor comunicate lor despre starea de sănătate a copilului, constituie legătura, chiar și indirectă, în stabilirea unei diagnoze ne concrete, cu complicații grave, în urma cărora a survenit decesul copilului.

A remarcat că atât în prima instanță cât și în instanța de apel s-a constatat cu certitudinea prezența semnelor calificative ale infracțiunii prevăzute la art. 213 Codul penal, prin prezența încălcării din neglijență a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale de către Petică Liliana și Mamulat Pavel, or, aceștia având calitatea specială de medici, în cadrul consultului medical oferit pacientei XXXXXXXXXXXXXXX, ala data de 01.08.2014, au efectuat o examinare superficială a copilului, deficiențele din cadrul acestor examinări fiind stabilite prin probele materiale, cum este nota informativă privind examinarea cazului de deces al copilului XXXXXXXXXXXXXXX conform Dispoziției Ministerului Sănătății al Republicii Moldova nr.410-d din 11.08.2014 (f.d.88-91, vol. I) cât și prin concluziile raportului de expertiză nr. 357 din 25.02.2015 (f.d.60-80, vol. II) și nr. 127 din 22.02.2017 (f.d.147-155, vol. II), cercetate și analizate pe parcursul cercetării judecătorești în prima instanță și verificate în ordine de apel.

Bazându-se pe constatările și concluziile experților consemnate în rapoartele de expertiză judiciară, instanța de apel a constatat că neglijența la săvârșirea faptei prejudiciabile prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, constă în faptul că, inculpata Petică Liliana- medic de familie, în cadrul examenului

medical menționat, a admis următoarele deficiențe: examenul obiectiv este efectuat superficial: nu se indică starea generală a copilului, frecvența respirațiilor și a bătăilor cordului, nu a fost examinat abdomenul; tratamentul prescris corespunde diagnosticului stabilit - „Amigdalită catarală”, dar inadecvat, reieșind din starea generală relativ satisfăcătoare a copilului; lipsește semnătura mamei referitor la refuzul de spitalizare a copilului și nu este clar de ce nu au fost consemnate dereglările intestinale (diareea), acute relatate de mamă la spitalizarea copilului din 02.08.2014.

La fel, a considerat relevante și constatările medicilor experți care au remarcat, că conform manifestărilor clinice consemnate în carnetul de dezvoltare a copilului, de către medicul de familie Petică Liliana diagnosticele au fost stabilite corect, cu prescrierea unui tratament corespunzător diagnozei stabilite, la fiecare dată indicată, în parte (pe parcursul anului 2014) și tot în același context remarcă că, în caz de spitalizare la data de 01.08.2014 și examinarea copilului în condiții de staționar, mai detaliată, cu examinarea paraclinică și de laborator, cu implicarea consultațiilor specialiștilor de profil, diagnosticul clinic putea să fie stabilit pe deplin, și cu aplicarea unui tratament corespunzător și oportun, posibilitatea evitării decesului nu se exclude. (raport de expertiză nr. 357 din 25.02.2015 f.d.79, vol. II)

A mai reținut instanța de apel că întemeiat prima instanță a concluzionat, că medicul de familie Petică Liliana, cu ocazia consultului medical din dimineața zilei de 01.08.2014 a copilei XXXXXXXXXXXXXXXX, s-a atârnat superficial față de obligațiile sale. Nu a atras atenția cuvenită tuturor circumstanțelor referitoare la starea sănătății a copilei și în loc să recomande sau chiar să insiste asupra spitalizării de urgență acesteia, s-a limitat doar la a prescrie un tratament obișnuit pentru situații obișnuite, atunci când copilul chiar dacă și are febră și dureri de gât, acestea nu-s însoțite de deshidratări acute a organismului (prin diaree, vome, lipsa dorinței de a mânca etc). Respectiv, acest tratament prescris, inclusiv și cu utilizarea din abundență a medicamentelor pentru scăderea febrei (Nurofen și Paracetamol concomitent) recomandate în situații tipice și periculoase în doze mari în situații de disfuncții grave a funcției renale și hepatice (diaree, vome, stări de oboseală, crampe musculare, probleme de somn etc), în loc să contribuie la ameliorarea stării organismului, putea să ducă la complicații serioase (afectare serioasă a funcției renale și hepatice, însoțite de intoxicarea generală a organismului, iar în combinație cu efectul adăugător al bolii infecțioase să ducă inclusiv și la decesul persoanei)

Reținând constatările și concluziile experților consemnate în rapoartele de expertiză judiciară menționate supra, instanța de apel a constatat, neglijența la săvârșirea faptei prejudiciabile prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, în faptul că, *Mamulat Pavel, în calitate de medic în cadrul AMU Dubăsari și care s-a deplasat la domiciliul pacientei XXXXXXXXXXXXXXXX, în seara zilei de 01.08.2014, reieșind din fișa de solicitarea a asistenței medicale de urgență nr. 2275*

din 01.08.2014, nu a apreciat corect starea generală a copilului (agravarea stării sănătății în dinamică), și nu a luat decizia corectă de a spitaliza copilul, or conform datelor din fișa de solicitare a asistenței medicale de urgență nr. 2275 din 01.08.2014, copilului XXXXXXXXXXXXXXX s-a stabilit diagnosticul „1RVA”, Amigdalită catarală acută”, conform manifestărilor clinice consemnate. În rubrica „ajutorul medical acordat”, sunt indicate numai recomandări. (1. Consultația medicului; 2. Comprese umede reci pe corp). Luând în considerație starea copilului fără ameliorare, persistența febrei în timp de 48 ore, pe fondalul tratamentului antibacterian, și în antipiretic, era necesară spitalizarea copilului. În caz de spitalizare, în perioada indicată, nu se exclude posibilitatea evitării decesului copilului Ursu Adela.

Instanța de apel a apreciat întemeiată concluzia primei instanțe asupra acțiunilor medicului de la urgență Mamulat Pavel, care în seara zilei de 01.08.2014, ca și Petică Liliana, s-a atârnat superficial față de obligațiile sale, nu a atras atenția cuvenită tuturor circumstanțelor referitoare la starea sănătății copilului XXXXXXXXXXXXXXX și în loc să o spitalizeze, dacă ar fi efectuat un consult responsabil și ar fi stabilit toate simptomele bolii, precum și dacă ar fi făcut o analiză corespunzătoare a informației percepute și ar fi realizat gravitatea situației, s-a limitat la a da niște indicații cum să dezbată părinții febra copilei, în loc s-o interneze de urgență, așa cum se cerea de fapt.

Or, dacă Petică Liliana și Mamulat Pavel ar fi realizat cele menționate supra, atunci ei în mod inevitabil ar fi stabilit că starea pacientei XXXXXXXXXXXXXXX este una gravă, care necesită îngrijiri speciale pe care le poate oferi doar o instituție medicală, iar pentru a realiza acest fapt, nu erau necesare careva cunoștințe profunde în domeniul medical, ele fiind la îndemâna oricărui medic cu cunoștințe șablon în domeniu, însă Petică Liliana și Mamulat Pavel nu au fost în stare să realizeze starea reală a lucrurilor, deoarece s-a atârnat totalmente neglijent față de obligațiile sale de serviciu, ceea ce ca rezultat a dus la pierderea timpului absolut vital în acordarea asistenței medicale de care avea nevoie XXXXXXXXXXXXXXX și, ca rezultat, s-a ajuns la decesul acesteia din urmă.

Cu referire la pedeapsa care este prevăzută de lege pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, conform art. 16 Cod penal, infracțiunea în cauză este una mai puțin gravă.

La caz, a conchis că din momentul săvârșirii de către inculpații Petică Liliana, și Mamulat Pavel a infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal (01 august 2014) și până la momentul pronunțării sentinței primei instanțe –13 ianuarie 2020, s-a scurs un termen mai mare de 5 ani, iar în conformitate cu prevederile art. 389 alin.4 pct.3) Cod de procedură penală., prima instanță corect a pronunțat o sentință de condamnare, însă fără a stabili o pedeapsă pentru fapta săvârșită de aceștia, deoarece fapta comisă de inculpații Petică Liliana, și Mamulat Pavel cade sub incidența prevederilor art. 60 Cod penal, cu întrunirea elementului cronologic și al celui juridic, factori care determină

instanța de apel să considere că instanța de fond a constatat corect liberarea acestora de răspunderea penală.

5. Decizia instanței de apel este contestată cu recursuri ordinare de către:

- Avocatul Crivenco Roman în numele inculpatei Petică Liliana care în temeiul art. 427 alin. (1) *pct. 6*), Cod de procedură penală solicită casarea deciziei instanței de apel și sentinței primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a lui Petică Liliana de învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute de art.213 lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta de care este învinuită nu există.

- Inculpatul Mamulat Pavel în temeiul art. 427 alin. (1) *pct. 6 și 8*) Cod de procedură penală solicită casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a lui Mamulat Pavel.

5.1. În argumentarea recursului, avocatul Crivenco Roman în numele inculpatei Petică Liliana invocă că:

- instanța a apreciat arbitrar probele, denaturând înțelesul acestora, deoarece lipsesc probe directe privind legătura de cauzalitate dintre acțiunile/inacțiunile Liliane Petică și decesul XXXXXXXXXXXXXXXX;

- rapoartele de expertiză întocmite se contrazic referitor la cauza decesului. Conform Raportului de expertiză nr. 357 din 25.02.2015 (răspunsul la întrebarea nr. 1) cauza decesului a fost identificată ca infecția cu rota virus, iar conform prevederilor. Raportului de expertiză nr. 127 din 22.02.2017 (răspunsul la întrebarea nr. 29, 30) este menționat că diagnosticul cu infecția cu rota-virus nu a fost confirmat în modul cuvenit, adică prin investigații virusologice;

- principala probă care ar confirma sau infirma vinovăția Liliane Petică în cadrul dosarului concret de învinuire în baza art. 213 lit. b) Cod penal este raportul de expertiză. Din rapoartele de expertiză existente la dosar rezultă că vina exclusivă a Liliane Petică sau colectivă a unora sau la toți inculpații nu a putut fi stabilită, or nu s-a menționat că din cauza unei sau altei acțiuni/inacțiuni a medicilor copilul XXXXXXXXXXXXXXXX ar fi decedat. Dimpotrivă s-a operat cu formulări concrete că nu există legătură directă dintre acțiunile/inacțiunile Liliane Petică și decesul copilului. Astfel, la rubrica "Concluzii" răspuns la întrebarea nr. 1.2. este clar menționat printre altele că: Neajunsurile admise de către medicul Petică L. în acordarea asistenței medicale copilului XXXXXXXXXXXXXXXX la 01.08.2014, nu sunt în corelație directă cu decesul pacientei, dar se constată o legătură indirectă de cauzalitate: un examen clinic efectuat obiectiv și amănunțit, urmat de o spitalizare oportună a pacientei, măreau cu mult posibilitatea de supraviețuire a bolnavei.";

- ca răspuns la întrebarea nr. 9 experții au formulat următoarea concluzie: "Numai în baza acuzelor de febră, dureri în gât, moleșeală, fără a cunoaște faptul că copilul are vome, scaun lichid și a frecvenței acestuia,

practic este imposibil de a stabili diagnosticul de infecție gastrointestinală.", în baza acestor concluzii privite în ansamblu cu constatările privitoare la simptomele descrise medicului Liliana Petică de către XXXXXXXXXXXXXXX și XXXXXXXXXXXXXXX la data de 01.08.2019 rezultă că în acțiunile/inacțiunile Liliane Petică nu se regăsesc elementele componente de infracțiuni imputate, nu există fapta prejudiciabilă și prin urmare nu poate exista și legătură cauzală;

- probele prezentate de partea acuzării nu coroborează între ele și nu dovedesc incontestabil vinovăția Liliane Petică, iar instanța superficial a apreciat probele. Instanța de apel a făcut o analiză sumară a probelor date doar în pct. 14, 16 din hotărâre în care a reiterat poziția primei instanțe bazată pe presupuneri fără careva argumente plauzibile;

- nu a dat apreciere argumentelor și motivelor invocate în cererea de apel, doar a menționat într-un mod sumar aspectul dat doar în pct. 16 din hotărâre în care a relatat din nou presupunerile primei instanțe, fără a analiza efectiv probele. Mai mult decât atât, instanța a statuat că "apreciază poziția inculpaților Petică Liliana și Mamulat Pavel de nerecunoaștere a vinei ca fiind o tactică de apărare întru eschivarea de la răspunderea pentru acțiunile/inacțiunile dâșilor";

- instanța de apel s-a bazat în exclusivitate pe presupunerile primei instanțe atunci când și-a motivat decizia;

- nu a fost constatat prin probe veridice și suficiente că copilul până la consultul medicului Petică Liliana a avut vomă și diaree;

- nu este clară formularea instanței de apel la pct. 14 din decizia referitoare la competența instanței cu referire la speță,: " ..., că în speță, obiect al examinării îl constituie faptul dacă inculpații au admis neglijență la consultul medical al copilului XXXXXXXXXXXXXXX și nu cauza decesului acesteia." Instanța de apel a considerat că cauza decesului nu constituie obiect al examinării și pentru constatarea vinovăției medicului este suficient ca acesta să admită o anumită neglijență în cadrul consultului. Art. 213 lit. (b) Cod penal prevede următoarele: "încălcarea din neglijență de către medic sau de către un alt lucrător medical a regulilor sau metodelor de acordare a asistenței medicale, dacă aceasta a cauzat: b) decesul pacientului, se pedepsește cu închisoare de până la 3 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.";

- în pct. 26 din decizia sa, instanța de apel confundă latura subiectivă cu legătura de cauzalitate și în mod inexplicabil retine că dacă ar exista legătura directă a faptei cu cauza prejudiciului atunci asta ar însemna ca vinovații să acționeze cu intenție directă și ar constitui o altă încadrare juridică. În asemenea circumstanțe este evident că instanța a atribuit termenilor utilizați de experți "legătură cauzală directă" "legătură cauzală indirectă" asocierea noțiunilor "intenție directă și indirectă" "imprudență" ceea ce nu este și nu

poate fi corect. Legătura cauzală între faptă și urmare or există or nu și aprecierea făcută de experți "trecută" prin prisma dreptului penal este clară - nu există legătură cauzală dintre faptă (acțiunile/inacțiunile Lilianeii Petică) și urmarea prejudiciabilă (decesul copilului XXXXXXXXXXXXXXXX").

5.1. În argumentarea recursului, inculpatul Mamulat Pavel invocă:

- instanța de apel în decizia sa integral și unilateral a preluat conținutul și argumentele expuse de către partea acuzării din cadrul actului de punere sub învinuire înaintat în cadrul urmăririi penale și rechizitoriu;

- atât prima instanță cât și instanța de apel au enumerat probele acumulate la materialele dosarului, fără a le oferi o apreciere, limitându-se doar la expunerea faptului aprecierii critice a declarațiilor inculpatului și martorului apărării, fără a motiva din care anume cauză le apreciază critic, și a ignorat contrapunerea rapoartelor de expertiză medicală pe dosar cu normele imperative a Codului Penal oferind o interpretare extensivă acestora, preluând versiunea înaintată de acuzare;

- instanța a ignorat atât prevederile art. 213 lit. b) Cod penal cât și proba principală de stabilire a legăturii de cauzalitate dintre acțiunile medicului Mamulat Pavel și decesul pacientei XXXXXXXXXXXXXXXX, care expres indică asupra faptului că deficiențele constatate în asistenta medicală urgentă nu au influențat în mod direct decesul copilului XXXXXXXXXXXXXXXX;

- prima instanță a ignorat atât constatările raportului de expertiză nr.127 din 22.02.2017 privind stabilirea corectă a diagnozei, IRVA. Amigdalită catarală", și prescrierea corectă a tratamentului;

- instanța a ignorat cele declarate de martorul expert judiciar medic legist, Cuvșinov Ion și Dolghier Lidia, care au declarat că echipa de medici care a acordat asistență medicală la etapa prespitalicească, și anume Mamulat Pavel, era în imposibilitate să determine diagnosticul privind infecția cu rotavirus, care urma a fi diagnosticată și putea fi diagnosticată doar în condiții de laborator;

- prima instanță a indicat că apreciază critic, fără careva suport probator că declarațiile martorului Tabacova bina, care a indicat expres asupra faptului că „Au întrebat (adică Mamulat Pavel și Tabacova Irina) dacă copilul are diaree, dar părinții nu au spus nimic”;

- contrar celor concluzionate de instanță, declarațiile martorului Tabacova Irina, precum și, Mamulat Pavel, sunt susținute de conținutul Fișei de solicitare, în care sunt indicate acuzele primare, comunicate de părinți serviciului dispecerat „903”, la solicitarea intervenției echipei de Asistență Medicală Urgentă la etapa de pre spital, unde nu sunt indicate acuze cum ar fi „vomă” și „diaree”;

- art 213 lit b) Cod penal, reprezintă o normă de blanchetă, prima instanță nu a făcut trimitere la nici un act normativ care să stabilească responsabilitatea lui Mamulat Pavel, precum și, a omis să indice actul

normativ care ar prevedea expres că Mamulat Pavel comporta obligația de spitalizare a pacientului, acesta fiind doar o preconcepție a instanței.

6. La recursurile ordinare declarate, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate.

7. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursurile urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea hotărârii atacate și să dispună rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată, dacă constată că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia. Prin alte cuvinte, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel și să dispună casarea integrală a acesteia, atunci când se constată admiterea unor erori de drept, care au dus, în consecință, la afectarea echității procedurii desfășurate în privința persoanei deferite judecării.

În virtutea efectului devolutiv al apelului, prevederile art. 414 din Codul de procedură penală, obligă instanța de control judiciar ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelanți, să examineze cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, iar în temeiul celor prevăzute de art. 417 alin.(1) pct.8) din același Cod, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelurilor și temeiurile, care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea lor, precum și motivele adoptării unei atare soluții.

În sensul cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: *dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corecte au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.*

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele*

de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încalcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

În aceeași sferă de argumentare, Colegiul relevă că, de regulă, rezultând din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, urmează să verifice, procedura de judecare a cauzei, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, totodată instanța având posibilitatea de a da o nouă apreciere probelor acumulate în dosar.

Respectiv, la judecarea apelului, instanța este în drept să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță (care pot fi, de altfel, apreciate diferit față de felul cum au fost evaluate de prima instanță), pentru elucidarea adevărului și pentru formularea unei concluzii temeinice vizavi de acuzația imputată inculpatului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

Așadar, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urma să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpaților Petică Liliana și Mamulat Pavel și încadrarea juridică a faptelor săvârșite de către aceștia, reieșind atât din materialele cauzei cât și din solicitările apelanților care urmau a fi examinate de către instanță și acordarea de răspunsuri în parte.

Însă, în cauza deferită judecării instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Colegiul constată că autorii recursurilor își întemeiază solicitările de remitere a cauzei la rejudecare, pe prevederile art. 427 alin. (1) *pct. 6), 8)* Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când: 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; precum și când; 8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

În esență, argumentele recurenților se focusează pe dezacordul cu soluția instanței de apel, prin care a fost respins apelul avocatului Crivenco Roman, în numele inculpatei Petică Liliana, și apelul avocatului Domente Marin, în numele inculpatului Mamulat Pavel, și menținută sentința Judecătoriei Criuleni (sediul Dubăsari) din 13 ianuarie 2020, fără modificări, prin care Petică Liliana și Mamulat Pavel au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art.213 lit. b) Cod penal, fără a l-i se stabili pedeapsă pe motivul expirării termenului de prescripție.

Astfel, rezumând motivele evidențiate de către autorii recursurilor, în esență criticile recurenților se referă la faptul că instanța de apel a menținut soluția de condamnare adoptată de către prima instanță în privința inculpaților Petică Liliana și Mamulat Pavel, fără o apreciere corespunzătoare în parte a probelor administrate la caz și fără oferirea răspunsurilor asupra tuturor motivelor invocate în apeluri.

Verificând criticele expuse de recurenți în raport cu lucrările cauzei, Colegiul penal lărgit constată că acestea sunt întemeiate, deoarece instanța de al doilea grad de jurisdicție nu a judecat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând în cele din urmă o soluție insuficient de motivată în raport cu argumentele apelanților și circumstanțele cauzei.

Astfel, în opinia Colegiului penal lărgit, de către instanța de apel au fost formulate concluzii formale, fără a fi analizat și cercetat cumulul de probe, care în opinia acuzării confirmă comiterea de către inculpații Petică Liliana și Mamulat Pavel a infracțiunii prevăzute de art.213 lit. b) Cod penal.

Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel s-a redus doar la preluarea concluziilor expuse în sentința de către prima instanță, ca în final să conchidă că instanța de judecată corect a reținut în acțiunile vinovăția inculpaților Petică Liliana și Mamulat Pavel, de comiterea infracțiunii prevăzute de art.213 lit. b) Cod penal, fiind recunoscuți vinovați în baza acestei Legi, însă fără a l-i se stabili pedeapsă pe motivul expirării termenului de prescripție.

Analizând argumentele care au servit temei pentru pronunțarea soluției de către instanța de apel de menținere a sentința Judecătorei Criuleni (sediul Dubăsari) din 13 ianuarie 2020, fără modificări, Colegiul penal lărgit conchide asupra necesității casării acestei decizii, deoarece hotărârea judecătorească contestată cu recursuri ordinare nu conține motive legale pe care se întemeiază soluția.

În susținerea acestei concluzii instanța de recurs efectuând o analiză textuală a părții motivante a deciziei instanței de apel se deduce, că aceasta nu cuprinde relevarea considerentelor ce ar fi clare și întemeiate legal asupra concluziilor formate în rezultatul verificării sentinței contestate de apelanți, în raport cu motivele invocate de părți și circumstanțele reale ale acestei cauze.

În cele din urmă, de către instanța de apel au fost formulate concluzii nefondate, iar prin aceasta, *inter alia*, nu a fost respectată întocmai cerința de motivare a hotărârii judecătorești, care face parte din setul garanțiilor subsecvente procesului echitabil, fapt prin care s-a admis eroarea de drept prescrisă de pct. 6) din art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

Totodată, având în vedere faptul că problematica juridică în spetă, prin care Petică Liliana și Mamulat Pavel sunt deferit justiției este de o complexitate sporită - încălcarea din neglijență de către medic a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale, care a cauzat decesul pacientului, este necesar ca în mod judicios, cu o argumentare temeinică și

suficientă, să fie rezolvate problemele de drept apărute în cadrul judecării, cu excluderea contradicțiilor și incertitudinilor existente, având în vedere, că lipsa unei motivări corespunzătoare dintr-o hotărâre judecătorească afectează grav echitatea acestei proceduri.

Colegiul penal lărgit evidențiază într-un prim aspect faptul, că principala problemă adusă în discuție pe orice cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecării, în raport cu faptele infracționale imputate acesteia prin rechizitoriu.

Prin urmare, atunci când unei persoane i se impută săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație în acest sens, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente, care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă anume de inculpat. Iar pentru a conchide asupra celor expuse, probatoriul administrat în cauză urmează a fi apreciat pe analiza coroborată a tuturor probelor sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Astfel, verificând asupra principiului respectării normelor de drept procesuale menționate, Colegiul constată că potrivit rechizitoriului (vol. III, f.d. 263- 265), inculpaților Petică Liliana și Mamulat Pavel li se impută comiterea infracțiunii prevăzute la art. 213 lit. b) Cod penal, în aceea că: „ .... În rezultatul acțiunilor medicului Petică Liliana/Mamulat Pavel, care a acordat asistență medicală cu grave încălcări a standardelor medicale indicate supra, **dar și a lucrători medicali care au acordat asistență medicală** ulterior în perioada de timp 01.08.2014 - 02.08.2014 la pacienta XXXXXXXXXXXXXXXX a evaluat infecția cu rota virus, manifestată prin gastroenterocolită acută și dezvoltare ulterioare a meningitei, miocarditei, pneumoniei intersiționale, hepatitei microfocale, complicată cu șocul toxico-infecțios care au dus la decesul copilului”.

Prin sentință prima instanță a reținut în acțiunile Petică Liliana/Mamulat Pavel aceiași formulare a învinuirii exact ca în rechizitoriu, care au fost menținute și de către instanța de apel.

Instanța de recurs reține la acest capitol că, în speță se constată că instanța de apel a preluat poziția primei instanțe fără a face o analiză cumulativă a probatoriului și fără a oferi răspunsuri la toate argumentele expuse împotriva sentinței adoptate, inclusiv a acceptat învinuirea cumulativă formulată în rechizitoriu, "... **dar și a lucrători medicali care au acordat asistență medicală...**", însă a apreciat ca fiind corect stabilită și reținută doar în acțiunile inculpaților Petică Liliana/Mamulat Pavel .

Totodată, efectuând o analiză a deciziei instanței de apel, prin prisma celor invocate, în asemenea caz, se constată lipsa suficientă și necesară a argumentelor, în vederea verificării probatoriului pus la baza înaintării

învinuirii inculpaților Petică Liliana și Mamulat Pavel în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, instanța de apel limitându-se la numirea acestora și aprecierea cu unele fraze de ordin general, însă o analiză separată a fiecărei probe, nu a fost efectuată.

Pe lângă aprecierea probelor, instanța de recurs evidențiază că, recurenții menționează în recursurile depuse precum că, instanța de apel nu a procedat la o examinare proprie a circumstanțelor acestei cauze și nu a respins motivat fiecare argument invocat în cererile de apel referitor la învinuirea lui Petică Liliana și Mamulat Pavel de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, aceasta limitându-se doar la expunerea faptului aprecierii critice a declarațiilor inculpaților, fără a motiva din care anume cauză le apreciază critic, și a ignorat aprecierea în ansamblu concluziile conținute în rapoartele de expertiză medicală pe dosar fiind oferită o apreciere selectivă a concluziilor acestora, în cumul preluând versiunea primei instanțe.

De altfel, conform principiilor care se desprind din jurisprudența CtEDO rezultă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 alin. (1) din Convenție, înglobează, *inter alia*, dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră relevante pentru cauza lor, Convenția nevizând garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci a unor drepturi concrete și efective (*cauza Artico împotriva Italiei, Hotărârea din 13 mai 1980*). Or, acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt într-adevăr „*ascultate*”, adică analizate temeinic de către instanța de judecată. Cu alte cuvinte, art. 6 implică, în special, în sarcina instanței, obligația de a proceda la o analiză efectivă a mijloacelor, argumentelor și propunerilor de probe ale părților (*cauza Perez împotriva Franței [MC] nr. 47.287/99 și cauza Van de Hurk împotriva Olandei, Hotărârea din 19 aprilie 1994*), ceea ce la caz nu s-a realizat.

Desfășurând ideea că, observațiile părții apărării nu au fost dezbătute de instanța de apel, Colegiul penal lărgit pornește de la aceea că, instanța de apel la emiterea deciziei atacate s-a limitat exclusiv la preluarea argumentelor expuse în sentința primei instanțe lipsind în totalitate propria apreciere și constatare a circumstanțelor în vederea adoptării unei soluții temeinice.

În acest sens, Colegiul penal lărgit atestă că, instanța de apel nu a apreciat fiecare probă separat, nu oferit răspunsuri la observațiile apelanților privind aprecierea greșită a probelor de către prima instanță dar s-a expus în mod general asupra cumulului de probe administrate de către aceasta.

Astfel, se constată, că de către instanța de apel nu au fost supuse unei analize separate probele prin prisma coroborării lor, care examinate în ansamblu în mod evident dovedesc vinovăția inculpaților Petică Liliana și Mamulat Pavel de comiterea infracțiunii imputate acestora având în vedere că în speță pe baza aceluiași probatoriu medicalii Mancenco Andrei, Jovmir Leonid și Tocarciuc Ion, au fost achitați.

Or, reieșind din cuprinsul hotărârilor instanțelor inferioare, Colegiul penal lărgit scoate în evidență și faptul că, prin aceeași sentință medicii Mancenco Andrei, Jovmir Leonid și Tocarciuc Ion au fost achitați de sub învinuirea adusă de comitere a infracțiunii prevăzute de art.213 lit. b) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Potrivit rechizitoriului (f.d. 266-270, vol. III), inculpaților Mancenco Andrei, Jovmir Leonid și Tocarciuc Ion li s-a imputat comiterea infracțiunii prevăzute la art. 213 lit. b) Cod penal, în aceea că: „ .... La ora 15:00, a aceleiași zile, în urma acțiunilor neglijente ale medicului Mancenco Andrei/Jovmir Leonid/Tocarciuc Ion **în comun cu echipa de medici** care a asistat pacienta Xxxxxxxxxxxxxx la 02.08.2014, dar și a acțiunilor neglijente a medicilor care au acordat asistența medicală pacientei în perioada 31.07.2014 - 01.08.2014, a survenit decesul copilului ...”.

Astfel, instanța de recurs analizând sentința constată o poziție neclară a primei instanțe vis a vis de învinuirea adusă inculpaților *Petică Liliana și Mamulat Pavel, Mancenco Andrei, Jovmir Leonid și Tocarciuc Ion* în parte, or în final aceasta constatând doar vinovăția inculpaților *Petică Liliana și Mamulat Pavel*, pune la baza soluției sale aprecierea superficială a declarațiilor succesului părții vătămate *Xxxxxxxxxxxxxx* în coroborare cu datele conținute în carnetul de dezvoltare a copilului întocmit pe numele copilului *Xxxxxxxxxxxxxx* și trece cu vederea constatările raportului de expertiză nr.127 din 22.02.2017, conform căruia s-a stabilit că: ... Neajunsurile admise de către medicul Petică Liliana în acordarea asistenței medicale copilului *Xxxxxxxxxxxxxx* la 01.08.2014, **nu sunt în corelație** directă cu decesul pacientei, dar se constată o legătură indirectă de cauzalitate: un examen clinic efectuat obiectiv și amănunțit, urmat de o spitalizare oportună a pacientei, măreau cu mult posibilitatea de supraviețuire a bolnavei. ... (Mamulat Pavel) Deficiențele constatate în asistența medicală urgentă **nu au influențat în mod direct** decesul copilului *Xxxxxxxxxxxxxx*, dar **în mod indirect**: spitalizarea oportună a copilului, urmată de un diagnostic clinic corect și o asistență medicală adecvată măreau cu mult șansa de supraviețuire a pacientei, or aceste constatări a raportului de expertiză nr.127 din 22.02.2017 au fost puse la baza achitării lui *Mancenco Andrei, Jovmir Leonid și Tocarciuc Ion*.

La fel, prima instanță la stabilirea vinovăției inculpaților *Petică Liliana și Mamulat Pavel* omite cu desăvârșire să se expună asupra conținutului din învinuire reținut în sarcina inculpaților: În rezultatul acțiunilor medicului *Petică Liliana/Mamulat Pavel*, care a acordat asistență medicală cu grave încălcări a standardelor medicale indicate supra, **dar și a lucrători medicali care au acordat asistență medicală ulterior la pacienta Xxxxxxxxxxxxxx** a evaluat infecția cu rota virus, manifestată prin gastroenterocolită acute și dezvoltare ulterioare a meningitei, miocarditei, pneumoniei inter sițioale, hepatitei microfocale, complicată cu șocul toxico-infecțios care au dus la decesul copilului.

Or, potrivit lucrărilor dosarului, rezultă următoarea cronologie a acordării asistenței medicale pacientei XXXXXXXXXXXXXXX, și anume: la **01.08.2014 aproximativ ora 09:30** de către medicul Petică Liliana; la **01.08.2014 aproximativ ora 21:45** de către medicul Mamulat Pavel; la **02.08.2014 ora 11:00** de către medicii Mancenco Andrei, Jovmir Leonid și Tocarciuc Ion.

Colegiul penal lărgit mai reține că prima instanță achită medicii Mancenco Andrei, Jovmir Leonid și Tocarciuc Ion de sub învinuirea adusă de comitere a infracțiunii prevăzute de art.213 lit. b) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, în motivarea soluției de chitare a inculpaților Mancenco Andrei, Jovmir Leonid și Tocarciuc Ion, prima instanță constată că **este o învinuire abstractă**, (pct. 37 din sentință) *nefiind indicat care anume cerințe nu au fost respectate și reieșind din care protocoale. La fel, nu e indicat care din aceste preparate la concret și căror funcții vitale erau contraindicate și în ce măsură puteau să dăuneze în procesul de tratament a lui xxxxxxxxxx. Și că învinuirea nu este clară*, (pct. 38 din sentință) și anume: *e viciat tratamentul prescris prin faptul că nu se indică volumul total de lichide ce urmează a fi administrate sau nu s-a dus evidența volumului total de lichide administrate, ceea ce ar putea periclita corectitudinea tratamentului aplicat? O astfel de învinuire neclară afectează dreptul la apărare, fiindcă părții opuse îi vine greu să-și argumenteze poziția sa atît timp cît nu e clar precis ce i se incriminează.*

În contextul expus, Colegiul semnaleză o discordanță în aprecierile primei instanțe **în parte** asupra învinuirilor formulate tuturor inculpaților în particular și menținute de instanța de apel or, din învinuirea formulată medicilor Mancenco Andrei, Jovmir Leonid și Tocarciuc Ion se desprind următoarele formulări, "Conform raportului de expertiză judiciară nr.127 din 22 februarie 2017, : ....La ora 15:00, a aceleiași zile, în urma acțiunilor neglijente ale medicului Mancenco Andrei/ Tocarciuc Ion/ Jovmir Leonid în comun cu echipa de medici care a asistat pacienta XXXXXXXXXXXXXXX la **02.08.2014**, dar și a acțiunilor neglijente a medicilor care au acordat asistență medicală pacientei în perioada 31.07.2014 - 01.08.2014, a survenit decesul copilului.

Iar din învinuirea formulată medicilor Petică Liliana și Mamulat Pavel, se desprind următoarele formulări, "În rezultatul acțiunilor medicului Petică Liliana, care a acordat asistență medicală cu grave încălcări a standardelor medicale indicate supra, dar și a lucrători medicali care au acordat asistență medicală ulterior în perioada de timp 01.08.2014 - 02.08.2014 la pacienta XXXXXXXXXXXXXXX a evaluat infecția cu rota virus, manifestată prin gastroenterocolită acută și dezvoltare ulterioare a meningitei, miocarditei, pneumoniei interstițiale, hepatitei microfocale, complicată cu șocul toxicoinfecțios care au dus la decesul copilului".

Astfel, nu este clară soluția primei instanțe și menținută de instanța de apel care a constatat vinovăția medicilor Petică Liliana și Mamulat Pavel de comitere a infracțiunii prevăzute de art.213 lit. b) Cod penal prin imputarea în

învinuire următoarea formulare: "... *dar și a lucrători medicali care au acordat asistență medicală ulterior în perioada de timp 01.08.2014 - 02.08.2014, ...*".

Mai mult, Colegiul apreciază și faptul că instanțele ierarhic inferioare stabilind vinovăția inculpaților Petică Liliana și Mamulat Pavel în comiterea infracțiunii imputate, nu au reținut concret în sarcina inculpaților Petică Liliana și Mamulat Pavel, acțiunile/inacțiunile fiecăruia în parte ce au determinat *încălcarea din neglijență de către medic a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale, care a cauzat decesul pacientului*, și nu a stabilit responsabilitatea fiecăruia în parte și nu a indicat care anume cerințe nu au fost respectate și reieșind din care protocoale.

În acest context, Colegiul consideră, prima instanță reținând circumstanțele de fapt ale cauzei nu și-a motivat concluzia prin cumulul de probe administrate în cauză, cărora nu le-a dat o apreciere justă și obiectivă, prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, nestabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept.

Prin urmare, instanța de apel, făcând eronat trimitere la faptul că, instanța de fond corect a concluzionat confirmarea vinovăției inculpaților Petică Liliana și Mamulat Pavel, acordând apreciere unilaterală și parțială cumulului de probe administrat în speță, fiind acceptate în mod prioritar probele acuzării, ne fiind combătute argumentat probele apărării prin care este pusă la îndoială vinovăția inculpaților în comiterea faptelor imputate, astfel, nerespectându-se în consecință cerințele art. 389 alin. (2) Cod de procedură penală, conform cărora sentința de condamnare se adoptă numai în condițiile în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, ori sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri sau, în mod exclusiv ori în principal, pe declarațiile martorilor depuse în timpul urmăririi penale și criticile în instanța de judecată în absența lor.

În acest context, Colegiul penal lărgit observă că, instanța de apel în mod doar declarativ s-a pronunțat referitor la respingerea argumentelor și versiunilor părții apărării, evitând a se expune de ce aceste argumente sunt respinse sau de ce nu pot fi luate în considerare, stabilind astfel inconsistența acestor argumente.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii nemotivate.

Totodată, instanța de apel urmează să dea răspuns la argumentele apărării, și să stabilească responsabilitatea fiecăruia dintre inculpați, precum și să stabilească acțiunile concrete ale fiecăruia la comiterea infracțiunii

imputate, și să-și argumenteze constatările în baza probelor cercetate și apreciate, conform art.101 Cod procedură penală.

La fel, Colegiul constată o expunere iluzorie la pct. 14-15 din decizie, astfel pe de o parte instanța de apel reține că: pct. 14 "... în speță, obiect al examinării îl constituie faptul dacă inculpații au admis neglijență la consultul medical al copilului XXXXXXXXXXXXXXX și nu cauza decesului acesteia". Ca mai apoi la pct. 15., să remarce că, "... anume prin concluziile consemnate în rapoartele de expertiză judiciară medico-legală nr.357 din 25.02.2015 și 127 din 22.02.2017, se demonstrează că deficiențele admise de inculpați (medici) la completarea fișei medicale a copilului și a atitudinii neglijente asupra circumstanțelor comunicate lor despre starea de sănătate a copilului, constituie legătura, chiar și indirectă, în stabilirea unei diagnoze ne concrete, cu complicații grave, în urma cărora a survenit decesul copilului".

În consecință, instanța de apel a pronunțat o hotărâre contradictorie și nemotivată, contrară prevederilor art. 6 al Convenției europene a drepturilor omului, or, jurisprudența CtEDO indică faptul că, „(...) rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite.

Mai mult, doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse.” (cauza Fomin vs Moldovei din 11 octombrie 2011, nr. 36755/06).

Constatând toate cele relatate supra, Colegiul penal lărgit, conturează o opinie tendențioasă a instanței de apel, fără a da o apreciere tuturor probelor în ansamblu, fără a răspunde la toate temeiurile invocate de părți, ignorând nemotivat unele afirmații și situații certe sau cel puțin nemotivând prevalarea unor circumstanțe, pe care s-a bazat soluția emisă, asupra celorlalte probe existente la dosar.

În atare situație, Colegiul penal lărgit ține să consemneze că găsește întemeiate criticele titularilor dreptului de recurs în partea ce ține de insuficiența motivării deciziei adoptate de instanța de apel și consideră relevant de a puncta că, o hotărâre motivată, în sensul legislației naționale pertinente, precum și a jurisprudenței CtEDO, trebuie să conțină motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței la adoptarea soluției, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților în raport cu analiza probatoriului administrat în cauză.

Totodată, urmează a se reține că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal. (Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85).

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor ordinare, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Încălcările punctate în prezenta decizie determină incontestabil Colegiul penal lărgit să concluzioneze asupra necesității de a casa total decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată, în cadrul căreia urmează a fi apreciate toate probele în cumul, la justa lor valoare, pentru adoptarea unei soluții corecte și legale în cauza dată.

Totodată, ținând cont de motivele de casare a deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare, asupra celorlalte argumente invocate în cererile de recurs care sunt similare cu cele din apel, instanța de apel urmează a se expune motivată asupra fiecăruia în parte.

Deci, Colegiul notează că, pentru a demonstra că părțile au fost auzite în prezenta cauză, instanța de apel urmează să dea răspunsuri argumentate în hotărâre asupra motivelor decisive invocate de apelant, dar și a efectua propriile completări în sensul aprecierii temeiniciei acestei hotărârii, prin prisma criticilor invocate de părți, care în viziunea lor ar putea afecta într-o măsură oarecare legalitatea soluției adoptate la caz.

8. În aceste circumstanțe, Colegiul penal lărgit indică că la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să înlăture erorile procesuale comise de către instanța de apel, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel și recursurile ordinare declarate, să verifice și să aprecieze probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea aprecierea convenită în ansamblu, cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate; să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Crivenco Roman în numele inculpatei Petică Liliana și de către inculpatul Mamulat

Pavel, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2020, în cauza penală în privința lui *Petică Liliana xxxxxxxx și Mamulat Pavel xxxxxxxx* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **21 aprilie 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion